

Rapport:
Kartlegging og verdsetting av
friluftslivsområder
i Kautokeino kommune

Innledning

I Nasjonal *strategi for et aktivt friluftsliv* er det et mål om at det skal stimuleres til kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene i all landets kommuner, med målsetning om at flest mulig av landets kommuner har kartlagt og verdsatt sine viktigste friluftsområder innen 2108.

Lokal politisk forankring:

På bakgrunn av føringer i motorferdselloven § 4-1 tredje ledd, som legger til grunn at kommunene før fastsetting av løyper skal utrede virkningen løypene vil ha for friluftslivet og naturmangfold i influensområdet, vedtok Kautokeino kommunestyre 23.03.2017 (sak 13/17) å kartlegg og verdsette friluftsområder der løypene planlegges, og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftsområder i kommunen (vedlegg 1).

Mål

Kartlegge og verdsette friluftsområder i Kautokeino kommune.

Organisering og gjennomføring

Kautokeino kommune ansatte i mai 2018 en prosjektleder for Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i kommunen. Til grunn for dette arbeidet ble Miljødirektoratets veileder M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder* satt.

I starten av arbeidet fikk kommunen veiledning av Jostein Fløgstad, fra Finnmark Fylkeskommune.

Arbeidsgruppe

Kommunen satte ned en arbeidsgruppe med fagpersoner fra administrasjonen til gjennomføringen av prosjektet. Arbeidsgruppen har bestått av følgende:

- Sara Victoria Lerberg – engasjert prosjektleder, Teknisk enhet.
- Marit Inger Bongo-Eira, Utmarks- og miljøvernkonsulent, Teknisk enhet.
- Britt Ørnebakk, Virksomhetsleder barnehage, Kultur og oppvekstenhet.

Arbeidsgruppen har i felleskap kartlagt og verdsatt friluftslivsområdene under hele arbeidet. Deler av gruppa har deltatt på folkemøtene, og gruppa har etter hvert folkemøte i felleskap verdsatt friluftslivsområdene.

Folkemøter

For å få innsikt i de forskjellige friluftslivsområdene i vår store kommune, inviterte kommunen til folkemøter/ dialogmøter i Lappoluobbal, Máze og Mieron, da det var tilgjengelig grendehus i de områdene. Resterende grendelag ble invitert til folkemøte/dialogmøte, ett for hver grend, på rådhuset. På møtene presenterte vi prosjektet, og fikk de oppmøtte til å fortelle hvilke områder som ble brukt til friluftsliv, samt relevant informasjon i forhold til verdsettingskriteriene. Til sammen er det avholdt seks folkemøter for de grendene, samt ett større fellesmøte for tettstedet Kautokeino.

I tillegg til folkemøtene ble det, til de berørte interesser, lag og foreninger, sendt ut informasjonsbrev med invitasjon til å komme med innspill til kartleggingsarbeidet. Som supplement er også perleturstestikk, ut.no og andre turrapporter på nettet brukt som bakgrunnsmateriale.

Barnehager og skoler har gitt sine innspill på hvilke friluftslivsområder de bruker til undervisnings og friluftsliv.

Tidsbruk

Dato	Mars 2017	April 2018	Mai 2018	Juni 2018	Juli 2018	Aug. 2018	Sept. 2018	Okt. 2018	Nov. 2018	Des. 2018
Kommunestyrevedtak										
Prosjektleder på plass										
Veiledning av FFK										
Oppstart arbeidsgruppe										
Folke-, skole- og arbeidsgruppemøter										
Kartlegging og verdsetting										
Digitalisering og kvalitetssikring										
Høring og justering										
Presentasjon og oppfølging										

Kvalitetssikring

Temakartet på friluftsliv har ingen juridiske bindinger og derfor heller ikke de samme kravene til høring som saker etter plan- og bygningsloven. Men for å sikre kvaliteten i arbeidet, åpnet vi for enkel høring, der vi på vår hjemmeside la ut kartlagte områder.

Det kom innspill fra XX forskjellige parter. Innspillene er vurdert i arbeidsgruppen, se vedlegg XX.

Digitalisering

Kautokeino kommune sitter ikke på kartkompetanse, og var derfor i kontakt med 3 forskjellige instanser, for å innhente tilbud på digitalisering av de kartlagte friluftslivsområdene.

Kommunen valgte Rambøl til digitaliseringsarbeidet. Manuskartene, som var tegnet på A3 ark, ble scannet og sendt til digitalisering. Deretter fikk vi lenken til Naturdatabasen, som vi brukte til høring og kvalitetssikring.

Resultat

Kautokeino kommune har kartlagt 94 friluftslivsområder. Hvert område er benevnt med en områdetype, og verdsatt ved hjelp av kriterier som vektet fra 1 til 5. Hovedkriteriene er brukerfrekvens, regionale/nasjonale brukere, opplevelseskvaliteter, symbolverdi, funksjon, egnethet, og tilrettelegging. Ut ifra disse kriteriene har hvert område fått sin verdi.

Kautokeino kommune har:

5 områder kategorisert som **Svært viktig friluftslivsområde**

9 områder kategorisert som **Viktig friluftslivsområde.**

79 områder kategorisert som **Registrerte friluftslivsområde.**

1 område kategorisert som **Ikke klassefisert friluftslivsområde** /planlagt friluftslivsområde.

M98-2013 veilederen er dessverre ikke oversatt til samisk, noe som skulle vært en selvfølge i en slik kartlegging. Dette for å sikre at den samiske befolkningens informasjon blir korrekt, og at alle samiske kommuner jobber ut fra samme oversettelse og begrepsforståelse. Mange ord og definisjoner i veilederen, eksisterer ikke på samisk. En manglende oversettelse i arbeidet gjør at begrepsforståelser og oversettelser kan bli diffuse, ikke gi et helt korrekt bilde, slik det ville gjort om vi hadde definisjonene satt på forhånd, på samisk.

Samisk naturbruk

Blant den samiske befolkningen er jakt, fangst og fiske en stor del av friluftslivet, eller utmarksnæringen. For noen ansees dette som binæring, -og som en jobb, kontra forståelsen av innholdet i begrepet friluftsliv. Dermed definerer- og informerer de ikke en slik utmarksaktivitet som friluftsliv.

Multebærmyrer, fiskeplasser og andre høsteområder går ofte i arv fra generasjoner til generasjon, og hver stor-familie har sine «hemmelige steder» der de høster av naturen. Det å spørre og fortelle om disse til fremmede, er da ikke «skikk og bruk», og dermed utgår de fleste av slik høstingsplasser i denne kartleggingen.

Kautokeino kommune er en kommune med mange barmarks- og snøskuterløyper, noe som åpner opp for miljøforandring, naturopplevelse, rekreasjon og avkobling for både yngre og eldre, tilreisende og fastboende. Men motorisert ferdsel er ifølge veileder M98-2013 ikke definert som friluftsliv, og er derfor ikke tatt med i kartlegging. Store deler av befolknings uteaktiviteter er dermed ekskludert i kartleggingen. Skuterløypene og barmarksløypene bidrar også til større friluftslivaktivitet, i den grad at blant annet skiløperne og gående da har større “løypenet” de kan benytte, enn de preparerte etablerte løypene (som i vår kommune utgjør i underkant av 2 mil).

Overnevnte elementer kan være en av grunnene til at vi har flere områder i kategorien nærturterreng, enn blant annet marka og store friluftslivsområder uten tilrettelegging.

Det er for øvrig ikke registrert noen form for konflikt mellom friluftslivet og motorferdsel i kartlagte områder. Det kan heller virke som at friluftslivets brukere setter pris på oppkjørte snøskuterløyper, og barmarks løyper, da dette gjør det enklere å ta seg fram i terrenget.

Finansiering og regnskap

Kautokeino kommunestyre vedtok i 2017 å sette av penger til friluftslivskartleggingen. I tillegg har kommunen søkt, og fått tilsagn om, tilskudd på kr. 75 000,- fra Finnmark Fylkeskommune.

Budsjett og finansiering

Kostnader	Kr.	Finansiering	Kommunen	Fylkeskommunen
Lønnskostnader	525 000,-	Lønnskostnader	475 000,-	50 000,-
Digitalisering	50 000,-	Digitalisering	25000,-	25 000,-
Møter (bevertning ect)	15 000,-	Møter	15 000,-	0
Utforutsatte kostna.	10 000,-	Uforutsette kostnader	10 000,-	0
Totalt	600 000,-	Totalt	525 000,-	75 000,-

Regnskap

Oppfølging og videre bruk

Prosjektet anbefaler at kartet skal oppdateres i forbindelse med rullering av arealplanen, og i tillegg fortløpende for mindre oppdateringer og feilrettinger.

24.09.2018

Prosjektleder Sara Victoria Lerberg